קלארע דעת תורה איבער די נייע וואקסין

פון הגה"צ רבי יוסף בנימין הלוי וואזנער שליט"א

ר"י שבט הלוי ב"ב

ליל ששי פרשת ויגש, עשרה בטבת תשפ"א

❋❋❋

א קלארקייט איבערן יעצטיגן מצב

רעדנ'דיג פון וואקסינען, וויל איך קלאר שטעלן, דער עולם איז זייער צומישט, און געפונט זיך אין א גרויסן פארלעגנהייט איבער דעם נושא פון וואקסינען, צו מען זאל יא נעמען צו נישט, איך וויל נישט מען זאל דאס אננעמען ווי א פסק הלכה, ווייל איך זאג אזוי, נאר איך וויל איר זאלט דאס אליינ'ס פארשטיין.

ווען דער טאטע [הגה"צ רבי חיים מאיר שליט"א גאב"ד זכרון מאיר], וואלט געהאט די כוחות, וואלט ער אליינ'ס דרך געטון די זאך, און ארויסגעקומען מיט זיין מיינונג, ביי דעם פלו, האט ער שוין קלאר געשטעלט, אז מען זאל נישט נעמען דעם וואקסין.

מען האט מיר אנגעפרעגט וואס איך האלט, אין תהלים (מ, י) שטייט 'בשרתי צדק בקהל הנה שפתי לא אכלא', אז א מענטש טאר נישט אפהאלטן, פון לאזן וויסן פאר די מענטשן וואס ער האלט, מען האט מיר שוין געבעטן איך זאל איבערגעבן מיין מיינונג, צו שריפטלעך אדער בעל פה, וויל איך קודם קלאר שטעלן, איך קום נישט דא פסק'ענען אויף דעם נושא, און זאגן 'קבלו דעתי', נאר איך קום קלאר שטעלן די צוויי זייטן, און דאס מציאות פון די זאך, כדי איר זאלט קענען אליינ'ס באשליסן וואס ס'איז ריכטיג, און דירעקט שטעל איך זיך נישט ארויס אלץ א באשליסער פארן ציבור, צוליב פארשידענע סיבות.

פולע רבי'ס און רבנים, האבן שוין ארויסגעגעבן זייער מיינונג, אויף פארשידנארטיגע וועגן, אזעלכע וואס האבן געשריבן אז יעדער איינער מוז נעמען דעם וואקסין, און אזעלכע וואס זענען געגאנגען זיך וואקסענירן ברבים, אין פארנט פון די קעמערע"ס, וואס דאס איז אויך א וועג, פון שיקן א מעלדונג אז יעדער זאל זיך גיין לאזן וואקסענירן.

איך וויל נישט דערמאנען קיין נעמען פון רבי'ס און רבנים, און אזוי אויך נישט פון קיין דאקטורים, אבער אזוי פיל קען איך ענק יא זאגן, אז פון ווען מען האט אנגעהויבן רעדן איבער דעם נושא, האב איך באלד פארשטאנען אז דא גייט קומען פולע צומעשנישן, און דעריבער לערן איך שוין דורך דעם סוגיא שוין א שיינע פאר חדשים, איך האב דורך געליינט פולע דאקומענטן און באשרייבונגען פון וועלט בארומטע דאקטורים דאהי און פון חוץ לארץ, און איך האב פערזענליך אויך אליינ'ס גערעדט צו זיי.

מצב מגיפה אדער נישט

א) די ערשטע זאך דארף מען וויסן, אז אין שולחן ערוך ביי הלכות 'תענית' איז דא קלארע הגדרות וואס ס'ווערט אנגערופן 'מגיפה', ס'דא געוויסע כללים אין דעם, וויפיל מענטשן דארפן שטארבן, און אין וויפיל טעג, און נאר אזעלכע וואס מען קען נישט אנלייגן זייער טויט אין קיין אנדערע אורזאכן, וואס נאר דעמאלט'ס קען מען דאס אנרופן 'מגיפה', אבער לויט אלע יעצטיגע אינפארמאציע און באריכטן וואס איז דא, על כל פנים דא אין ארץ ישראל, איז דאס וואס מען רופט אן דעם 'קאראנא' א מגיפה גענצליך נישט ריכטיג, און דאס זאג איך באשטעטיגט אויף ערשט-האנטיגע באריכטן וואס איך ווייס פערזענליך.

איינע פון די רבנים דא אין שטאט, האט מפרסם געווען דעם 'הגהות מיימוניות' אז בשעת א מגיפה, באשטעטיגט מען נישט די נאמבער'ס לויט וויפיל טויטע ס'איז דא, נאר לויט וויפיל קראנקע ס'איז דא.

וויל איך דא קלאר שטעלן, אז ס'דא אן א שיעור מענטשן, וואס זענען באשטעטיגט געווארן אלץ פאזעטיוו צום ווייררוס, וואס איז א גראבע ליגנט, סיי אזעלכע וואס האבן זיך געטשעקט, און נאכן באקומען א פאזעטיווע ענטפער, זענען זיי געגאנגען מאכן א פרישע טעסט אין א צווייטן לעבעטאר"י, און האבן באקומען א נעגעטיווע ענטפער, און סיי אזעלכע וואס האבן באקומען א רוף, אז זיי זענען פאזעטיוו, אין דער צייט, וואס זיי זענען קיינמאל זיך נישט געגאנגען טעסטן, און ס'דא אויף דעם אומ'צאליגע עדות'ער פון מענטשן.

דערצו האבן מיר צוויי גרויסע דאקטורים געזאגט, אז יעדער איינער וואס קומט ארויס פאזעטיוו צום ווייררוס, מיינט נאך נישט אז זיי זענען קראנק אויף 'קאראנא', נאר אז זיי טראגן אין זיך דעם 'קאראנא ביקטעריע' (Bacteria), יעדער מענטש פארמאגט אין זיך פולע ביקטעריעס, און נישט יעדער ווערט געשעדיגט דערפון, פאזעטיווע צום 'פלו' איז דא פול מער, ווי פאזעטיווע פאר קאראנא, אבער נישט יעדן שאדט דאס, און נישט יעדער ווערט קראנק דערפון. דעריבער כל זמן א מענטש איז נישט קראנק געווארן דערפון, געשעדט נישט גארנישט אז ס'שפרינגען ארויף די נאמערן, פון די 'פאזעטיווע פאר קאראנא', און דאס איז שוין חוץ פון דעם וואס זיי האבן געהויבן די נאמבער'ס ביי די פרומע דייקא אין די ימים טובים, אין חודש תשרי, און חנוכה האבן זיי אזוי הויעך געהויבן די נאמבער'ס, וואס לויט זייערע ווערטער וואלט געדארפט פארקומען חלילה וחס א קאטאסטראפע, וואס איך וויל נישט ארויס זאגן פון מויל, און ב"ה ס'איז גארנישט געשעהן. יעצט הייבן זיי אויך זייער הויעך די נאמבער'ס, און ווער ס'וויל זיי גלייבן, זאל זיי גלייבן, אבער דאס אז די מידיע הייבט די נאמבער'ס, און די פרומע צייטונגען באריכטן דאס אויך, דאס לייגט אריין דעם עולם אין א גרויסן צומישעניש.

ניטאמאל א ספק מגיפה

ב) א געוויסע רב האט געשריבן, אז צוליב דעם דארף מען גיין נעמען דעם וואקסין, ווייל אין ספק מוציא מידי ודאי, דער קראנא מגיפה איז דאך א ודאי מזיק, און דער וואקסין, איז נאר א ספק מזיק, דעריבער מוז יעדער נעמען דעם וואקסין.

איז קודם, האבן מיר שוין קלאר געשטעלט, אז דא רעדט זיך בכלל נישט פון קיין מגיפה, און ס'איז נישטא דא קיין ודאי חולים, נאר אפאר קראנקע, אין שלחן ערוך שטייט, אז ווען מען רעכנט צוזאמען אלע געשטארבענע, צו קענען וויסן אויב דא רעדט זיך פון א מגיפה, קען מען נישט אריין רעכענען, נישט קיין פרויען, און נישט קיין קליינע קינדער, און נישט קיין עלטערע מענטשן 'שבטלו ממלאכתן' וואס דאס זענען אזלעכע וואס זענען שוין פאנסיאנערן, דאס איז נישט חלילה, אז די אלע אויבנדערמאנטע דארפן נישט לעבן, און מען איז חלילה מוותר אויף זיי, נאר וואס דען, היות די אויבנדערמאנטע קען זיין נאך פולע סיבות פארוואס ער ווערט קראנק, אדער ער גייט פון דער וועלט, דעריבער קען מען אים נישט רעכענען, אלץ איינער וואס איז אוועק פון 'די מגיפה'.

אז מען זאל יעצט אראפ רעכענען אלע אויבנדערמאנטע, וועט מען זעהן, אז דא איז נישטא קיין וודאי מגיפה, און דעריבער איז נישט שייך די גאנצע תורה פון 'אין ספק מוציא מידי ודאי, דא רעדט מען פון צוויי ספק'ס.

ביי חשש סכנה, דארף מען חושש זיין אפי' אויף א מיעוט דאקטורים

ג) אין שו"ע ביי הלכות יום כיפור, ווערט דערמאנט, אז ווען ס'דא א חשש סכנה, איז אפילו צוויי דאקטורים האלטן אנדערש ווי די אנדערע הונדערט דאקטורים, דארף מען דאך אננעמען דאס מיינונג פון די צוויי דאקטורים קעגן דעם מיינונג פון די הונדערט דאקטורים, און דא ביי די וואקסין'ס, זאג איך אייך, אז ס'דא אסאך מער פון צוויי דאקטורים, וואס זאגן אז מען זאל נישט נעמען דעם וואקסין, ס'איז מן הסתם דא פול מער פון הונדערט דאקטורים וואס זאגן אז מען זאל יא נעמען דעם וואקסין, אבער אין הלכה שטייט קלאר, אז ווען ס'דא אפילו נאר א מיעוט וואס טוט זיך קעגן שטעלן צו דעם מיינונג, דארף מען חושש זיין צו זייער מיינונג.

ס'געווען פולע אזעלכע אסיפות, ווי דאקטורים זענען ארויס געקומען קלאר שטעלן זייער מיינונג קעגן דעם ווקסין, אבער זיי האבן געדארפט שטעלן וואך אינדרויסן, אז די רעגירונגען זאלן נישט געוואר ווערן, אז זיי רעדן קעגן דעם וואקסין, ווייל דעמאלט'ס וועט מען זיי רופן צו א פארהער, און זיי וועלן פארלירן זייער פאזיציע, פולע דאקטורים ציטערן צו זאגן דעם אמת, און דערצו, איינע פון די הויפטן פון די פארבאצירערס פונעם וואקסין (איך וויל נישט דערמאנען קיין נעמען), האט אליין קלארגעשטעלט, אז ס'דא א ערנסטער חשש סירוס אינעם וואקסין, און אויך ערנסטע חששות פון טוישן דעם מענטש'ס D.N.A. און דאס קען געשעהן, דאס איז א זאך וואס איז פארשפרייט געווארן אויף די מידיע איבער די גאנצע וועלט, און מיליאנען מענטשן האבן דאס געהערט.

נישטא קיין שריפטליכע באווייז אז דער וואקסין איז סעי"ף

ד) אלע דאקטורים וואס ברענגען ארויס דאס שעדליכקייט פון דעם וואקסין, ברענגען נאר די פאקטן פארן ציבור, (אבער קומען נישט ארויס באשליסן פארן ציבור וואס צו טון), און זיי טוען באשטעטיגן זייער מיינונג, מיט שריפטליכע דאקומענטן און שטודיעס, און מיט באווייזן, וואס די פארבאצירערס פונעם וואקסין, האבן שוין שאדן געמאכט, ביי פאריגע וואקסינ'ס ווי פאר דעם פאליאו, און דעם טעטענו"ס וואקסין אין אפריקע און אין נאך פלעצער, און וואספארא שוידערליכע רעזלוטאטן זענען ארויס געקומען דערפון.

אבער די אלע דאקטורים, וואס זאגן אז מען זאל יא נעמען דעם וואקסין, **קיינער פון זיי, ברענגט נישט קיין שריפטליכע באווייזן,** זיי זאגן נאר אז מען דארף נישט מורא האבן, און די אלע חששות, זענען גאר ווייטע חששות, און זיי האבן שוין געמאכט פולע שטודיעס, **אבער קיינער פון זיי, ווייזט דאס נישט אויף שריפטלעך, אדרבה זאלן זיי קומען אויפווייזן שריפטלעך.**

האט דען דער דאקטור א תוקף ווי א פסק פון א בי"ד?!

ה) א אינטרעסאנטע מאדנע זאך האט א רב געשריבן אין זיין בריוו פארן ציבור, אז היינטיגע צייטן ווייל די דאקטורים האבן א באשטעטיגונג פון די רעגירונגען, אז זיי קענען זיין דאקטורים, דעריבער האט זייער מיינונג א ווערד אזוי ווי א החלטת בית דין, דאס נעמט זיך פון דעם, וואס אין ערוך השלחן יו"ד סימן של"ו, ביי די הלכות פון א חולה און א גוסס, שטייט דארט, אז דאס וואס דער מחבר שרייבט, אז א דאקטור דארף דעמאלט'ס באקומען רשות פון בית דין, צו מעגן צורירן דעם חולה, אויף דעם זאגט דער ערוך השלחן, אז היינטיגע צייטן, דארפן זיי באקומען רשות פון די רעגירונג.

און צוליב דעם שרייבט יענער רב, אז דעם דאקטור'ס מיינונג, איז אזוי ווי א מיינונג פון א בית דין.

וויל איך פרעגן אזוי:

1) דער פארבאצירער פונעם וואקסין, ווערט געקלאגט איבער די וועלט, דורך הונדערטער טויזנטער מענטשן, אויף געפערליכע קרימינאלע זאכן וואס ער האט געטון קעגן דאס מענטשהייט, פון אנדערע וואקסינען, וואס ער האט אויסגעטיילט אין פארשידענע לענדער, וואס האבן שטארק געליטן פון דעם, און געהאט גרויסע שאדנ'ס.

2) דערצו, ווער פון אונז געטרויעט נאך די רעגירונג, אפילו א געוויסע רב האט מיר געזאגט, 'הרב וואזנער איך טראסט נאך דעם 'משרד הבריאות', אבער איך האב אים געזאגט, איך הער וואס דו זאגסט, אבער איך ווייס ווי דו האסט געדאוונט ראש השנה און יום כיפור, און ווי אזוי דער מנין האט אויסגעקוקט, איז וואס מיינט 'די טראסט דעם משרד הבריאות'?! און ווי אזוי קען מען טראסטן א רעגירונג וואס פירט זיך אזוי אויף?!

3) און איך וויל פרעגן, דער פריימער מיניסטער דער ראש הבריונים אין מדינת ישראל, האט גע'חתמ'עט א קאנטראקט, מיט דעם קאמפעני וואס פארבאצירט דעם וואקסין, אפאר וואכן פאר ער האט נאך בכלל

באקומען א באשטעטיגונג, פון דעם 'וועלט היילונג ארגעניזאציע' אז זיי קענען בכלל ארויסגעבן זייער וואקסין צום באניץ, און די מדינה האט נאך אריין געצאלט שווערע מיליאנען שקלים פאר דעם, דער דארף דאך זיין א אויסגערופענער שוטה, נאכדעם וואס ער טראגט אויף זיך קלאגעס, פון געלט פארשווענדעניש אויף נישט קיין יושר'דיגע וועג, און יעצט גייט ער ארום פאבליצירן אז ער האט באשטעלט אומבאשטעטיגטע וואקסינען, און דערצו איז די ערשטע שיפמענט נאך אנגעקומען, פאר ס'איז געווארן באשטעטיגט צום באנוץ.

נאר וואס דען, ער האט געוויסט קלאר אז דאס גייט באשטעטיגט ווערן, אנדערש קען מען דאס נישט פארשטיין, און אויב מיינסטו אז דאס באשטעטיגונג איז געווען אנגעוואנדן אין די שטודיעס און פראבעס וואס מען האט דורך געפירט, איז ווי אזוי קען מען וויסן פון פאראויס, אז דער וואקסין גייט באשטעטיגט ווערן, ס'שטייט טאקע אין חז"ל אז ניתנה נבואה לשוטים, אבער נישט פאר רשעים, איז פון וואו האט ער געוויסט אזוי זיכער, אז דער וואקסין גייט באשטעטיגט ווערן? די שאלה האב איך געפרעגט פון פולע, און קיינער האט מיר דאס נאכנישט געענטפערט.

און אזא ממשלה געבט 'רשות' פאר דעם 'משרד הבריאות', און דאס ווערט אנגערופן, אז זייערע מיינונגען, ווערן אנגערופן אזוי ווי הלכות פון א בית דין, דאס איז אפטנארמאל וואונדערליך,

4) ביי דעם צאמקום אינעם UN אנפאנג יאר, אדער אביסל פריער, איז ביי די החלטה, דא א פרק וואס ווערט גערופן, אגענדע 2021 (Uganda 2021) און אויף דעם האבן גע'חתמ'עט פולע פרעזידענטן און פירער'ס פון איבער די וועלט, איך מיין אז דער ראש הבריונים פון די מדינה האט אויך גע'חתמ'עט דערויף, דארט שטייט, אז כהיום איז דא ארום 7.8 מיליארד מענטשן אויף דער וועלט, און דאס איז צופיל פון וויפיל די וועלט קען פארנעמען, און דעריבער וויל מען צוקומען, אז ס'זאל בלייבן אסאך ווייניגער מענטשן, דאכט זיך מיר זיי ווילן בלייבן מיט ארום 2 מיליארד מענטשן, מינימינירן דאס באפעלקערונג, און דאס איז זייער פרישע 'אגענדע'.

און דאס איז זאכן, אויף וואס זיי האבן גע'חתמ'עט, איז קום טראכטן, ווי אזוי גייען זיי אנקומען צו דעם? זיי גייען שיסן מענטשן אין די גאסן ווי אין טשיינע? זיי גייען שחט'ן מענטשן און זיי אוועק לייגן אין פריזער'ס? ווי אזוי גייען זיי קענען מינימירן דאס באפעלקערונג איבער די וועלט? טראכט'ס פון דעם ווי אזוי זיי גייען צוקומען צו דעם.

צו מען קען זיך פארלאזן אויף דאקטורים

ו) א אנדער רב האט מיר נאכגעזאגט, פון אפאר אנדערע גדולים, אז כלל ישראל האט אלאמאל זיך פארלאזט אויף די דאקטורים.

1) מיר וויסן קלאר, וויפיל דער זיידע [מרן בעל שבט הלוי זצ"ל] האט זיך נישט פארלאזט אויף קיין דאקטורים, פולע מאל ווען ס'איז געקומען גרויסע געזונטהייט עסקנים, רעדן צום רבי'ן בשליחות גרויסע דאקטורים, האט זיך דער רבי מיט זיי געדינגען, נאך היינט ווען איך טרעף דאקטורים, אויף געוויסע פעלער זאגן זיי מיר, 'דיין זיידע האט זיך קעגן געשטעלט צו דעם, און מיר פאלגן אים נאך ביז היינט', אני הק' האב שוין אויך צענדליגע יארן ערפארונג, און וויפיל איך האב געהאט די זכיה צו באדינען דעם זיידן, האב איך אליין געזעהן, אז אויב זאל מען אלעמאל אויסהערן די דאקטורים, וויפיל 'הפלות' ס'וואלט געווען חלילה, וויפיל פרויען וואלטן געניטמען 'מניעה' ה' ירחם, און דאס איז אויב מיר זאלן חלילה אלעמאל אויסהערן די דאקטורים ה' ירחם.

2) איך געדענק ווען ס'איז ארויס געקומען דער וואקסין קעגן צהבת B (Hepatitis B), מן הסתם איז נאך דא פולע וואס געדענקען דאס, און מען איז געקומען פרעגן דעם רבי'ן צו מען זאל דאס נעמען, און דער רבי האט געזאגט א קלארע ניין, איך געדענק אפילו איינער וואס איז געקומען פרעגן, און דער רבי האט אים געפרעגט, ווי לויפסטו וואס יאגסטו זי, דו מוזט זיין פון די ערשטע?! לאמיר ווארטן נאך א יאר, און א יאר דערויף, האט זיך שוין דאס גאנצע התלהבות בארוהיגט.

3) אמאל האבן אפאר רבנים גע'חתמ'עט אז מען דארף גיין נעמען דעם פלו שאט, איז דעמאלט'ס געווען א אויסגערופענער ערליכער דאקטור, וואס אלע גדולי ישראל האבן אים מכבד געווען, און דער עולם פלעגט אסאך גיין צו אים, האב איך אים געפרעגט איבער דעם וואקסין, האט ער מיר געזאגט, דער וואקסין פאר Pertussis קען מען נעמען, ווייל ס'פארמאגט נישט אין זיך א לעבעדיגע באקטעריע, אבער דעם פלו שאט זאל מען נישט נעמען, ווייל ס'האט אין זיך א לעבעדיגע באקטעריע.

ס'געווען דעמאלט'ס פולע רבנים אין בני ברק און אין ירושלים וואס האבן גע'חתמ'עט אז מען זאל נעמען דעם פלו שאט, און זיי האבן געלייגט גרויס דרוק אויפן טאטן ער זאל אויך חתמ'ענען אז מען דארף נעמען דעם וואקסין, דעמאלט'ס איז דער טאטע נישט געווען אין די כוחות, אבער דאך האט מען אים נישט געקענט רירן פון זיין מיינונג, און ער האט זיך געהאלטן שטארק, אז ער וויל נישט חתמ'ענען אז מען מוז נעמען דעם וואקסין.

4) אזוי ווי ס'איז קלאר פאר יעדן, אז איינער וואס האט א הארץ פראבלעם, וועט דאס נישט גיין איבער שמועס'ן מיט א אויגן דאקטור, אפילו אויב ער האט א ערלויבעניש פון דעם רעגירונג צו זיין א אויגן דאקטור, דאך וועט מען זיך מיט אים גארנישט רעכענען ווען ס'קומט צו א הארץ פראבלעם, אזוי אויך, א דאקטור וואס האט נישט געלערנט און דורך געטון די נושא פון ווייررוס'עס פאר פולע יארן, און בפרט, דאקטורים וואס האבן נישט דורך געטון גרונטליך פון וואס א וואקסין איז צוזאמען געשעטלט, און וואספארא השפעה דאס קען האבן אויף דעם מענטש, קען נישט זאגן זיין מיינונג, און מען קען אים בכלל נישט רעכענען פאר א 'ווארט זאגער' איבער דעם גאנצן נושא פון וואקסין, דאס איז אזוי ווי א אויגן דאקטור אדער א רעפלעקסאָלאָגיסט, זאל זאגן זיין מיינונג איבער א הארץ אפערעישען.

5) די גאנצע זאך פון פרעגן א דאקטור איבער דעם וואקסין, איז א שיגעון, אלע וואקסינען, גייען דורך א לאנגן פראצעדור פון צען יאר, אדער צום ווייניגסטן'ס פינעף יאר, פון פארשונגען און שטודיעס, און פראבעס, אבער דער וואקסין, איז קוים דורך זעקס חדשים פון פראבעס, ווי ס'זאל זיך רעדן פון א עמערדזשעסי צייט, און דעריבער האט מען די אלע פראבעס און שטודיעס, דורך געפירט מיט פולע שארטקאט'ס, ווייל דא רעדט זיך פון א ספעציעלע נויטפאל.

אבער דאס איז דאך אפגעפרעגט מעיקרא, דו האסט אוועק געשטעלט אז יעצט איז א שעת חירום, און נאכדעם הייסטו נעמען דעם וואקסין, דאס איז אזוי ווי איינער פארברענט זיין חבר'ס הויז, און שפעטער

שרייט ער ראטעוועט, און קומט העלפן דעם חבר זיך ארויס צו ראטעווען, 'צינד נישט אן דעם פייער, און פארלעש נישט'.

זיך היילן ביי א גוי'אישער דאקטור, אדער נעמען זיין מיינונג

ז) נאך א גרויסער רב האט געשריבן א אינטרעסאנטע זאך, אז טראץ וואס ס'שטייט אין גמרא, און אזוי ווערט גע'פסק'נט אין שולחן ערוך, אז מען טאר זיך נישט לאזן היילן ביי א גוי'אישער דאקטור, ווייל ער איז חשוד אויף רציחה, דאך איז דא א סברא אז ער וויל זיך נישט שאדן מאכן זיין נאמען, און זיין פאזיציע, און דעריבער מעג מען זיך יא לאזן היילן ביי די גוי'אישע דאקטורים.

אבער דא איז דאך קלאר פאר יעדן, און איך האב נאכנישט געטראפן דער וואס קען דאס אפפרעגן, אז אלע דאקטורים, און וואקסין פארבאצירער, האבן א שיצונג אז מען קען זיי נישט קלאגן אויף די זייטיגע קאנסקאווענצן (Side Effects), אויב אזוי פאלט דאך אוועק די סברא, אז זיי ווילן זיך נישט שאדן מאכן זייער נאמען, מען קען זיי במילא נישט קלאגן.

וויפיל מענטשן זענען געשטארבן פון קאראנא?!

ח) מען טענה'ט אז מיליאנען מענטשן זענען געשטארבן פון דעם קאראנא.

1) מיר ווייסן דאס וואס דער חת"ס שרייבט אין די חידושים אויף גמ' שבת, און אזוי אויך אין די תשובות אין יו"ד, אז דאקטורים וואס באשטעטיגן מחלות און רפואות דורך גוי'אישע קערפער'ס, האבן זיי נישט קיין שום נאמנות ביי אונז, און מיר קענען זיך נישט פארלאזן אויף זיי, און אזוי אויך קען מען זיך נישט פארלאזן אויף אידישע דאקטורים, וואס האבן זיך געלערנט ביי אזעלכע דאקטורים, אויב אזוי קען מען נישט ברענגען קיין שום ראיה פון די אומות העולם.

2) דערצו איז דא פולע שטודיעס און באשטעטיגונג'ס פון פולע לענדער איבער די וועלט, אז פולע מענטשן וואס זענען אויף די ליסטע פון קאראנא געשטארבענע, זענען בכלל נישט געשטארבן פון קאראנא, נאר פולע זענען אוועק פון הונגער און דארשט ה"י.

3) איך אליין האב אויך צוויי קרובים וואס זענען אזוי נפטר געווארן, מיין פעטער הגה"ח ר' משה יודא, האט געזאגט פאר זיין טאכטער א טאג פאר זיין פטירה, אז מען געבט אים נישט צו עסן און טרינקען, און זיי האבן אריינגעשווערצט געוויסע שטיקלעך עסן, דורך די זעקלעך וואס מען האט אריין געשיקט, כדי ער זאל האבן וואס צו עסן, און אזוי האב איך אויך אין לאנדאן קרובים, וואס זענען אוועק פון דער וועלט (גע'הרג'עט געווארן) פון הונגער און דארשט.

4) פולע מענטשן זענען נפטר געווארן פון פחד, מען האט קיינעם נישט צוגעלאזט קומען זיי בארוהיגן, זיי זאגן א גוט ווארט, אין שלחן ערוך אורח חיים סי' של"ו, שטייט, אז מען דארף בארוהיגן די קראנקע און רעדן צו זיי, און דא האט מען אפילו אזעלכע וואס האבן שוין געהאט דעם ווייירוס, און זענען שוין אימיונט צו דעם, האט מען זיי אויך נישט אריין געלאזט העלפן די חולים.

ס'דא אויף דעם פולע דאקומענטן און עדות'שאפט פון פולע לויער'ס אויף דעם, אבער מען קען נישט קלאגן די דאקטורים אין אמעריקא, ווייל אין די ערשטע וואכן פונעם ווייירוס, האט מען דארט באשטעטיגט א געזעץ, אז מען קען נישט קלאגן דאקטורים און נירסעס אויף פשעים און עוולות וואס זיי האבן אפגעטון פאר די קאראנא פעישנט'ס, ממש אומגלויבליך ווי מיר שטייען היינטיגע טעג.

5) גייט אריבער צו די חברא קדישא'ס און פרעגט זיי צו דאס יאר איז געווען מער טויטע, ווי אין די פארגאנגענע יארן, און איר וועט שוין פונקטליך הערן וואס דער מצב איז (אז די נאמבער'ס זענען בכלל נישט ארויף).

ניתנה רשות לרופא לרפאות, נאר פאר א חולה, און נאר רשות נישט צווינגען

ט) איינע פון די רבנים, האבן געזאגט ס'שטייט דאך 'ניתנה רשות לרופא לרפאות'.

1) ווען א מענטש וויל אבער נישט נעמען די רפואה, ווייל ער האט מורא, מעג ער זיך אפהאלטן דערפון, (דער דאקטור האט רשות, אבער ער קען נישט צווינגען), ס'דא פולע פעלער, וואס קראנקע מענטשן ציטערן פון געוויסע רפואות וואס מאכט חרוב זייער גוף, און זיי ווילן דאס נישט נעמען, האט דער רבי [דער זיידע] גע'פסק'נט אז מען טאר זיי נישט צווינגען דאס יא צו נעמען, און דא צווינגט מען מענטשן צו נעמען דעם וואקסין, ווען זיי ציטערן פון די סייד-עפעקט'ס, צו דען איז אויף דעם געזאגט געווארן 'ניתנה רשות לרופא לרפאות'?!.

2) און דערצו והוא העיקר, 'ווען ס'דא א קראנקער' דעמאלט'ס האט דער דאקטור 'רשות' צו היילן דעם חולה, אבער דא נעמט מען געזונטע מענטשן און מען שטיפט זיי דאס אריין אין נאז.

און נאכאמאל, איך בין נישט מכריע אין דעם נושא, נאר פול מער פון וויפיל איך האב אייך יעצט געזאגט, ליגט מיר אויפן הארץ, און איך האב נאך אסאך וואס צו זאגן, איך האב נאר געוואלט אראפלייגן קלאר די צדדים, און יעדער איינער זאל וויסן אז ס'איז דא א שטארקע צד אויף פארקערט, און פארן נעמען דעם וואקסין פאר זיך אדער פאר איינער פון די משפחה, זאלט איר דאס גוט איבערטראכטן.

דער אויבערשטער זאל אונז אלע אפהיטן פון יעדן מכשול און פון יעדן שאדן.